

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 3.4.2007
KOM(2007) 165 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

- Europos patentų sistemos stiprinimas -

1. IVADAS

Pagrindinis atnaujintos Lisabonos strategijos, skirtos ekonomikos augimui skatinti ir darbo vietoms kurti, elementas – pagerinti intelektinės nuosavybės teisių tvarkymo sąlygas Europoje, nes intelektinės nuosavybės teisės, visų pirma patentai, yra susiję su naujovėmis, kuriomis savo ruožtu prisidedama didinant konkurencingumą.

Patentai – naujovių, augimo ir konkurencingumo skatinimo varomoji jėga. Naujausioje Komisijos patentų vertės studijoje¹, atlikus 10 000 išradėjų aštuoniose valstybėse narėse² apklausą, įvertinta, *inter alia*, pinigine patentų vertė, ekonominis ir socialinis patentų poveikis, patentų licencijavimas, patentų naudojimas kuriant naujas bendroves bei patentų, mokslinių tyrimų ir plėtros bei naujovių diegimo sąryšis. Nors tarp valstybių narių ir pramonės sektorių yra skirtumų, bendra patento papildoma vertė³ tirtose valstybėse narėse 1994–1996 m. sudarė 1 % nacionalinio BVP, o 2000–2002 m. buvo 1,16 % BVP.

Be to, galima teigti, kad intelektinės nuosavybės teisių naudojimas ir spartus naujovių diegimas yra tarpusavyje susiję. Darant šią prielaidą, šalims, sparčiai diegiančioms naujoves, apskritai būdinga daug patentų ir plačiai naudojamos kitos teisės, pvz., į dizainą ir prekių ženklus⁴. Ši sąsaja patvirtinama pavyzdžiais iš skirtingų sektorių – sektoriuose, kuriuose išduodama daugiau patentų, yra tendencija diegti daugiau naujovių.

Bendroji patentų rinka vis dar nebaigta kurti. Europa iki šiol nesukūrė vieno prieinamos kainos visos Bendrijos patento, nepaisant pasikartojančių valstybių ir vyriausybių vadovų raginimų. Lygiagretūs mėginimai tarpvyriausybiniu pagrindu patobulinti esamą Europos patentų sistemą dalyvaujant Europos patentų organizacijoje (EPO) taip pat atidedami.

Intensyviai konkuruojant su JAV, Japonija ir naujomis ekonomine prasme stipriomis šalimis, pvz., Kinija, netolygi bendroji patentų rinka turi rimtų pasekmių Europai. Pagal patentų išdavimą ES atsilieka nuo JAV ir Japonijos. Net ir Europoje JAV ir Japonija patentuoja daugiau už ES – Europos patentų tarnyboje (EPT) 137 patentai milijonui gyventojų yra iš ES, palyginti su 143 patentais iš JAV ir 174 – iš Japonijos. Kadangi ES kritinė patentų masė yra nedidelė, tai reiškia, kad JAV, ES ir Japonijoje pateikiama mažiau paraiškų išduoti trijose šalyse galiojančius patentus. Europoje išduota 33 tokie patentai milijonui gyventojų, o JAV – 48, Japonijoje – 102. Taigi JAV ir Japonijoje turima atitinkamai 45 % ir 209 % daugiau trijose šalyse galiojančių patentų nei ES⁵. Tai kelia ypatingą susirūpinimą, nes tokie patentai yra vertingiausi ir geriausiai atspindi naujovių diegimo mastą⁶.

Naujausios studijos taip pat parodė, kad Europoje patentas, galiojantis 13-oje šalių, yra maždaug 11 kartų brangesnis (įskaitant administravimo ir vertimo išlaidas) nei JAV ir 13 kartų brangesnis nei Japonijoje. Visos išlaidos iki 20 metų apsaugai pagal Europos patentą yra beveik devynis kartus didesnės nei pagal Japonijos ir JAV patentus. Jei analizėje dėmesys sutelkiamas į išradimo apibrėžtį, išlaidų skirtumas dar padidėja⁷.

1 Gambardella *et al.*, Patentų studija „What are patents actually worth? – the value of patents for today's economy and society“, žr. http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/studies/final_report_lot2_en.pdf.

2 Danija, Prancūzija, Vokietija, Vengrija, Italija, Nyderlandai, Ispanija ir Jungtinė Karalystė.

3 Patento papildoma vertė yra patentuoto išradimo vertė atmetus išradimo vertę, jei išradėjas neturėtų jo patento.

4 Dėl intelektinės nuosavybės ir naujovių diegimo sąryšio žr. III priedą.

5 MERIT and JRD, *European Innovation Scoreboard 2006 comparative analysis of innovation performance*, Europos Komisija 2006 m., p. 35.

6 Guedou, *Le système de brevet en Europe, trésor-eco* Nr. 9, 2007 m. sausio mėn., p. 3.

7 Bruno Van Pottelsberghe de la Potterie ir Didier François, *The Cost Factor in Patent Systems*, Université Libre de Bruxelles Working Paper WP-CEB 06-002, Briuselis 2006, žr. p. 17 *et seq.*

Komisijos nuomone, šiandien pasaulinei ekonomikai tampant vis konkurencingesnei, ES negali užleisti pozicijų tokioje esminėje diegiant naujoves srityje kaip patentų politika. Dėl šios priežasties ir vėl bandydama ištrūkti iš aklavietės, 2006 m. sausio mėn. Komisija pradėjo plačią konsultaciją dėl patentų politikos Europoje ateities. Šios konsultacijos tikslas – sužinoti suinteresuotųjų šalių nuomonę apie esamą patentų sistemą ir iš tiesų XXI amžiui deramą Europos patentų sistemą. Europos patentų sistemos naudotojai konsultacijoje dalyvavo su neturiniu precedento susidomėjimu – iš įmonių, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones (MVI), iš esmės visuose ekonominiuose sektoriuose, valstybių narių, mokslo darbuotojų ir mokslininkų gauta 2 515 atsakymų⁸.

Konsultacijos rezultatai neleidžia abejoti, kad reikia skubiai imtis veiksmų ir Europoje sukurti paprastą, ekonomišką ir aukštos kokybės vieno langelio principu veikiančią patentų sistemą, tiek ekspertizės ir patento išdavimo, tiek procedūrų po jo išdavimo, įskaitant ginčų nagrinėjimą, sistemą.

Daugelis suinteresuotųjų šalių ir toliau remia Bendrijos patento metodą, kuris pagal Lisabonos strategiją Europos pramonės įmonėms leistų sukurti daugiausia pridėtinės vertės. Vis dėlto jie kritikuoja 2003 m. priimtą Tarybos bendrąjį politinį požiūrį⁹ dėl didelių vertimo išlaidų ir pernelyg didelio siūlomos jurisdikcinės sistemos centralizavimo.

Daugelis suinteresuotųjų šalių palaiko esamos Europos patentų sistemos reformas pagal Europos patentų konvenciją (EPK), būtent tai, kad būtų greitai ratifikuotas Londono susitarimas¹⁰ ir priimtas Europos susitarimas dėl patentų ginčų nagrinėjimo (angl. *European Patent Litigation Agreement*, EPLA).

Vis dėlto šiuo metu parama bet kokiam (tolesniam) materialinės patentų teisės ar schemų, susijusių su abipusiu nacionalinių patentų pripažinimu, derinimui yra labai menka.

Tam, kad Europa būtų naujovių diegimo priešakyje, būtina tobulinti patentų strategiją. Pirmoje šio komunikato dalyje dėmesys sutelkiamas ties Bendrijos patento kūrimu ir veiksmingos visos ES patentų jurisdikcijos nustatymu. Daugelis suinteresuotųjų šalių jurisdikcinės patentų sistemos tobulinimą laiko svarbiausiu klausimu, kurį pirmiausia reikėtų išspręsti. Darbas siekiant visos ES patentų jurisdikcinės sistemos būtų kertinis pažangos, kuriant prieinamos kainos ir teisiškai saugomą Bendrijos patentą, akmuo. Komisija tikisi, kad šiame komunikate pateikti pasiūlymai padės iš naujo pradėti derybas, įstrigusias nuo 2004 m., bei kelia tikslą pradėti diskusijas pasinaudojant konsultacijos impulsu ir siekiant sutarimo judėti pirmyn.

Vis dėlto akivaizdu, kad reikėtų spręsti ir kitus su patentais susijusius klausimus. Tam, kad patentų sistema būtų veiksminga, ji turi būti traktuojama kaip visuma. Todėl paskutiniame šio

8 Daugiau informacijos apie Komisijos konsultaciją patentų klausimais galima rasti šiame tinklalapyje http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/consultation_en.htm.

9 2003 m. kovo 3 d. Konkurencijos taryboje pasiėmus susitarimą, darbas toliau vyko darbo grupėje siekiant bendrojo politinio požiūrio principus perkelti į Tarybos reglamento dėl Bendrijos patento pasiūlymą. Šiuo pagrindu 2003 m. gruodžio 21 d. Komisija pateikė du pasiūlymus dėl Bendrijos patento jurisdikcijos nustatymo. Bendrąjį politinį požiūrį, Tarybos darbo grupės dėl reglamento padarytą pažangą ir Komisijos pasiūlymų dėl jurisdikcijos tekstą žr. http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/index_en.htm#patent.

10 EPK susitariančiosios valstybės (Danija, Prancūzija, Vokietija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Monakas, Nyderlandai, Švedija, Šveicarija ir Jungtinė Karalystė) 2000 m. spalio 17 d. pasirašė susitarimą dėl EPK 65 straipsnio taikymo, kuris žinomas kaip Londono susitarimas ir paskelbtas EPT OL 549, 2001 m. Šiuo neprivalomu teisės aktu siekiama mažinti Europos patento vertimo išlaidas. Vidutinio Europos patento vertimo išlaidos dėl to sumažėtų 31–46 %, t. y. vienam patentui būtų sutaupoma apie 2400–3600 EUR (žr. II priedą). Daugiau informacijos apie, pvz., esamą Londono protokolo ratifikavimo ir prisijungimo prie jo padėtį žr. http://patlaw-reform.european-patent-office.org/london_agreement/status/index.en.

komunikato skyriuje atkreipiamas dėmesys į šiuos dalykus: patentų kokybė ir kaina, parama MVĮ, žinių perdavimas ir teisių gynimo klausimai, įskaitant alternatyvaus ginčų sprendimo būdus, patentų ginčų nagrinėjimo išlaidų draudimą ir tarptautinius teisių gynimo aspektus.

Atsižvelgdama į 2006 m. gruodžio mėn.¹¹ ir 2007 m. kovo mėn.¹² Europos Vadovų Tarybos prašymus, 2008 m. pradžioje Komisija ketina pateikti išsamų intelektinės nuosavybės teisių strategijos komunikatą. Tame dokumente, kuris papildys šį komunikatą, bus atkreipiamas dėmesys į pagrindinius nenagrinėtus neįstatyminius ir horizontalius klausimus visose intelektinės nuosavybės srityse, įskaitant prekių ženklus, dizainą, autorių teises, geografinės nuorodas, patentus ir teisių gynimą.

2. BENDRIJOS PATENTAS IR INTEGRUOTA PATENTŲ JURISDIKCINĖ SISTEMA

2.1. BENDRIJOS PATENTAS

Komisijos nuomone, vieno Bendrijos patento sukūrimas ir toliau yra pagrindinis Europos tikslas. Bendrijos patentas ir toliau yra problemų, kurios Europai kyla patentų ir naujovių diegimo srityje, sprendimas, kuris labiausiai atitiktų reikalavimus pagal kainos prieinamumą ir teisinę apsaugą. Statistiniai duomenys rodo, kad atsižvelgiant į visas išlaidas (vertimo, registracijos mokesčiai ir pan.) Bendrijos patentas yra kur kas patrauklesnis nei dabartinės Europos patentų sistemos modeliai¹³.

Konsultacijos metu suinteresuotosios šalys 2003 m. Tarybos bendrąjį politinį požiūrį kritikavo daugiausia dėl dviejų priežasčių: neadekvati jurisdikcinė ir nepatenkinama kalbinė tvarka. Vis dėlto, Komisijos nuomone, iš tiesų kompetentingas ir patrauklus Bendrijos patentas gali būti sukurtas tik tuomet, jei yra tokia politinė valia.

Suinteresuotosios šalys pirmiausia buvo nepatenkintos pernelyg centralizuota jurisdikcija. Į tai reikėtų atsižvelgti kuriant visos ES patentų jurisdikcinę sistemą, kuri aptariama toliau.

Komisija atkreipia dėmesį į vertimo išlaidų klausimą ir tai, kad didžioji suinteresuotųjų šalių dalis kritikuoja Tarybos bendrąjį politinį požiūrį, kuriame numatoma, kad visi Bendrijos patento išradimo apibrėžties punktai turi būti išversti į visas oficialias (šiuo metu 23) ES kalbas. Kita vertus, kai kurios suinteresuotosios šalys pasisakė ne tik už išradimo apibrėžties, bet ir už aprašymo vertimą. Daugelis pritaria pradiniam Komisijos pasiūlymui, kuris būtų tvirtas pagrindas susitarimui. Komisija mano, kad turėtų būti įmanoma rasti veiksmingų sprendimų, ir su valstybėmis narėmis ištirs, kaip pagerinti kalbinę tvarką siekiant sumažinti Bendrijos patento vertimo išlaidas kartu padidinant teisinį apibrėžtumą visiems ir visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms. Galimos priemonės galėtų būti mokesčio sumažinimas mažosioms ir vidutinėms įmonėms arba schemos, kuriomis būtų leidžiama lanksčiau traktuoti vertimo reikalavimus¹⁴.

11 Briuselio Europos Vadovų Tarybos (2006 m. gruodžio 14–15 d.) pirmininkaujančios valstybės narės išvadų 29 punktas, http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/92202.pdf.

12 Briuselio Europos Vadovų Tarybos (2007 m. kovo 8–9 d.) pirmininkaujančios valstybės narės išvadų 13 punktas, http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/93135.pdf.

13 Žr. II priedą.

14 Be to, galima sumažinti tam tikras išlaidas ir vėliau svarstyti bandomuosius patento išradimo apibrėžties punktų mašininio vertimo projektus, kaip antai šiuo metu EPT ir Prancūzijos nacionaliniame pramoninės nuosavybės institute taikomi projektai.

2.2. INTEGRUOTA PATENTŲ JURISDIKCINĖ SISTEMA BENDROJOJE RINKOJE

2.2.1. Patentų ginčų nagrinėjimo Europoje trūkumai

Nagrinėdami patentų ginčus nacionaliniai teismai vis dažniau priversti apsvarstyti tarpvalstybinius klausimus. Verslo globalizacija siejasi su patentų ginčų nagrinėjimo internacionalizavimu. Tai ypač pasakytina apie Europos bendrąją rinką.

Nuo 1978 m. (iki 2005 m.) EPT išdavė beveik 800 000 Europos patentų, iš kurių dauguma vis dar galioja Europoje¹⁵. EPT turi vieną patentų išdavimo tvarką. Tačiau išdavus Europos patentą jis tampa nacionaliniu patentu ir jam taikomos nacionalinės EPO susitariančiųjų valstybių, nurodytų paraiškoje, taisyklės. Europos patentas nėra vienetinis dokumentas, tai – nacionalinių patentų paketas. Šiuo metu nėra vienos jurisdikcijos Europos patentų ginčams, kuriuose kyla tarpvalstybinių problemų, spręsti. Bet kokiam ieškiniui dėl pažeidimo ar panaikinimo arba priešieškiniui dėl negaliojimo, susijusiam su Europos patentų „paku“, gali būti taikomi skirtingi nacionaliniai įstatymai ir procedūros.

Todėl ieškovas ir atsakovas rizikuoja ginčą dėl to paties patento nagrinėti keliose valstybėse narėse. Siekdamas apginti kelioms valstybėms išduotą Europos patentą, jo savininkas gali pareikšti ieškinį įtariamam pažeideiui savo nuolatinėje gyvenamojo vietoje arba jam gali prireikti iškelti keletą paralelių bylų skirtingų šalių nacionaliniuose teismuose. Kita vertus, atskiriems ieškovams galėtų prireikti gintis pagal keliose valstybėse pareikštus panašius ieškinius – tai ypač rizikinga ir nepatogu mažosioms ir vidutinėms įmonėms. Siekdami panaikinti Europos patentą, konkurentai ar kiti suinteresuoti asmenys turi pareikšti ieškinius dėl panaikinimo visose valstybėse, kurioms Europos patentas išduotas.

Esama sistema su keletu patentų ginčų rizika turi pasekmių, dėl kurių silpnėja patentų sistema Europoje¹⁶ ir mažėja patentų patrauklumas, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms.

Pirmiausia ji brangiai kainuoja visoms susijusioms šalims. Joms reikia mokėti už vietinių patikėtinių ir ekspertų paslaugas ir apmokėti teismo išlaidas visose šalyse, kuriose ginčas pradedamas nagrinėti. Tai nebūtinai sukelia sunkumų didelėms įmonėms. Tačiau daugeliui MVĮ bei atskirų išradėjų ginčo nagrinėjimo išlaidos gali būti neįkandamos. Jie gali būti investavę dideles pinigų sumas patentui gauti, bet tiesiog neturėti galimybių jam apginti nuo pažeidimo. Dėl to patento praktinė vertė gali visiškai sumažėti.

Be to, atskiros nacionalinės teismų sistemos ir patentų bylų nagrinėjimo teisminė tvarka labai skiriasi. Geras skirtingo nacionalinio patentų ginčų nagrinėjimo pavyzdys yra Vokietija, kur ieškinys dėl pažeidimo ir ieškinys dėl patento panaikinimo atskiriami, tiek kalbant apie pirmąją instanciją, tiek apie apeliacinę instanciją, o kitose šalyse, pvz., JK, Prancūzijoje ir Nyderlanduose, nagrinėti tiek ieškinius dėl negaliojimo, tiek ieškinius dėl pažeidimo kompetenciją turi tas pats teismas. Dėl to keletas patentų ginčų nagrinėjimų skirtingose valstybėse gali baigtis skirtingai ar net prieštaringai¹⁷. Nepaisant to, kad priemonės,

15 Išsamią statistiką žr. 2005 m. EPT metiniame pranešime, kurį galima rasti <http://annual-report.european-patent-office.org/2005/index.en.php>.

16 EPLA poveikio Europos patentų ginčų nagrinėjimui vertinimą taip pat žr. http://www.european-patent-office.org/epo/epla/pdf/impact_assessment_2006_02_v1.pdf.

17 Pavyzdys, kai teismai skirtingose EPK valstybėse priima prieštarigus sprendimus dėl to paties patento, yra „Epilady“ byla. Kadangi patento išradimo apibrėžtis interpretuota skirtingai, Vokietijos, Nyderlandų ir Italijos teismai nutarė, kad pažeidimas padarytas, bet JK ir Austrijos teismai nutarė priešingai. Šių bylų nuorodas ir analizę žr. J Pagenberg, 24 IIC 314–345 (1993 m.).

procedūros ir gynimo būdai intelektualinės nuosavybės teisių pažeidimų srityje neseniai suderinti pagal Teisių gynimo direktyvą¹⁸, dėl nesuderintų klausimų, kaip antai: faktinių įrodymų rinkimas, kryžminės apklausos, teismo posėdžiai, ekspertų vaidmuo ir kt., nacionalinės procedūros ir praktika vis dar labai skiriasi.

Suinteresuotosios šalys visų pirma pažymėjo skirtumus, susijusius su nacionalinių teisėjų kvalifikacija ir patirtimi. Vienose šalyse yra keletas teismų, kurie nagrinėja vien patentų bylas, kitose – šios specializacijos nėra. Po konsultacijos galima daryti išvadą, kad dėl šių skirtumų teismas atitinkamai pasirenkamas (angl. *forum shopping*) – šalys savo pasirinkimu pateikia ieškinį teismui, kuriame tikėtusi naudingesnės nutarties nei kitame. Renkantis teismą taip pat daug lemia išlaidų dydžio (taip pat žr. 2.2.2 punktą) ir proceso spartos skirtumai.

Dėl to EPK puoselėjama materialinė patentų teisė, kiek tai susiję su esminiais klausimais, kaip antai patentabilūs objektai ir apsaugos ribos pagal Europos patentą, gali būti taikoma ir interpretuojama skirtingai. Be to, sudėtinga gauti tarpvalstybinį teismo uždraudimą atlikti tam tikrus veiksmus. Naujausioje ETT jurisprudencijoje apribojamos nacionalinių teismų galimybės pareikšti ieškinius dėl keleto įmonių, priklausančių tai pačiai grupei, bet įsteigtų skirtingose ES valstybėse narėse, padarytų pažeidimų¹⁹.

Skirtingi sprendimai dėl bylų esmės mažina teisinį apibrėžtumą visiems patentų proceso dalyviams. Šis neapibrėžtumas daro įtaką esminiams verslo sprendimams, susijusiems su investicijomis į patentuotus produktus, jų gamyba ir rinkodara, kurie dažnai turi būti priimami remiantis sudėtingais vertinimais atsižvelgiant į tikėtinus keleto bylų, kurios nagrinėjamos įvairiuose teismuose, rezultatus.

2.2.2. Nacionalinės patentų ginčų nagrinėjimo sistemos ES. Faktai, skaičiai ir kaina

Patentų ginčų nagrinėjimo statistika

Viena ypatinga kliūtis vertinant patentų ginčų nagrinėjimo aktyvumą valstybėse narėse – tai, kad nėra skelbiamų palyginamų statistinių duomenų. Vis dėlto iš turimos informacijos galima nustatyti, kad daugiau kaip 90 % patentų ginčų Bendrijoje dabar nagrinėjama tik keturių valstybių narių (Vokietijos, Prancūzijos, JK ir Nyderlandų) teismuose. Be to, turimi 2003–2006 m. duomenys rodo, kad per metus vidutiniškai 1500–2000 ieškinių dėl patentų pažeidimo ir negaliojimo pareiškiami pirmosios instancijos patentų teismuose, iš kurių 60–70 % yra susiję su Europos patentais. Remdamasi savo tyrimu, Komisija gali teigti, kad 20–25 % pirmosios instancijos patentų teismų sprendimų yra apskundžiami. Taip pat pažymėtina, kad atsiranda tendencija kurtis specializuotiems teismams valstybės narės lygiu, nes patentų bylų daugelyje nacionalinių teismų pasitaiko mažai. Turimi statistiniai duomenys rodo, kad nėra tikimybės, jog būtų pakankamai bylų dviejų teismų, nagrinėjančių ieškinius dėl Europos ir Bendrijos patentų pažeidimo ir negaliojimo, visų pirma apeliacinės instancijos, sistemoms įsteigti.

Kaina

Patentų ginčų nagrinėjimas ES yra pernelyg brangus visoms dalyvaujančioms šalims. Tai nėra didelė problema didelėms įmonėms, tačiau MVĮ bei atskiriems išradėjams ginčo nagrinėjimo

18 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/48/EB dėl intelektualinės nuosavybės teisių gynimo, OL L 195, 2004 6 2.

19 Byla C-4/03, *Gesellschaft für Antriebstechnik mbH & Co. KG prieš Lamellen und Kupplungsbau Beteiligungs KG*; Byla C-539/03, *Roche Nederland BV* ir kiti prieš *Frederick Primus, Milton Goldenberg*, 2006 m. liepos 13 d. sprendimai, ETT I-6509 ir I-6535.

išlaidos gali būti neįkandamos. Be to, iš studijų JAV ir ES matyti, kad MVĮ rizika ištraukti į ginčo nagrinėjimą yra didesnė²⁰. Dėl potencialių ginčų nagrinėjimo išlaidų gali labai padidėti rizika, susijusi su patentavimu mokslinių tyrimų ir plėtros srityje, o kartu ir su pačiu naujovių diegimu. Todėl ES patentų strategija turėtų būti siekiama sumažinti MVĮ ginčų nagrinėjimo išlaidas.

Ginčų nagrinėjimo išlaidos labai skiriasi atsižvelgiant į proceso rūšį, bylos sudėtingumą, techninę sritį ir ginčijamas sumas. Ginčų nagrinėjimo išlaidas sudaro teismo išlaidos, mokesčiai advokatams, patentiniams patikėtiniams ar ekspertams, išlaidos liudytojams ir techniniams tyrimams bei išlaidos, susijusios su apeliaciniu skundu. Be to, procesui vykstant užsienio teisme – vertimo išlaidos. Dėl Europos nacionalinių teismų sistemų skirtumų ir nesant patikimų ginčų nagrinėjimo išlaidų (visų pirma advokatų mokesčių) duomenų daugelyje šalių labai sunku įvertinti patentų ginčų nagrinėjimo išlaidas. IV priede pateikiami išlaidų įverčiai sudaryti dirbant su EPLA²¹ ir papildyti neseniai paskelbtoje Komisijos studijoje dėl patentų ginčų nagrinėjimo išlaidų draudimo²². Įverčiai pagrįsti iš specialistų gauta informacija. Jie yra susiję su tomis valstybėmis narėmis, kuriose šiuo metu nagrinėjama daugiausia patentų ginčų. Duomenys pagal atskiras susijusias valstybes nares labai skirtingi.

Vokietijoje patentų bylos visos kiekvienos šalies išlaidos, kai ginčijama vidutinė suma yra apie 250 000 EUR, tiek pagal ieškinį dėl galiojimo, tiek pagal ieškinį dėl pažeidimo būtų apie 50 000 EUR pirmosios instancijos ir 90 000 EUR antrosios instancijos teisme. Prancūzijoje pirmiau minėto dydžio vidutinės patentų ginčo nagrinėjimo bylos išlaidos būtų 50 000–200 000 EUR pirmosios instancijos ir 40 000–150 000 EUR antrosios instancijos teisme. Nyderlanduose apskaičiuotos vidutinės patentų bylos išlaidos būtų 60 000–200 000 EUR pirmosios instancijos ir 40 000–150 000 EUR antrosios instancijos teisme. Jungtinėje Karalystėje²³ panašios bylos išlaidos būtų nuo 150 000 EUR (greitesnė procedūra) iki 1 500 000 EUR pirmosios instancijos ir 150 000–1 000 000 EUR antrosios instancijos teisme. Taigi bendros analogiško ginčų nagrinėjimo išlaidos šiose keturiose valstybėse narėse skirtųsi 310 000–1 950 000 EUR pirmosios instancijos ir 320 000–1 390 000 EUR antrosios instancijos teisme.

Minėtų valstybių narių bendros patentų jurisdikcijos galimos finansinės naudos įvertinimas gali būti pagrįstas keletu patentų ginčų, kai teismo bylos iškeltos trijų atitinkamų valstybių narių teismuose, išlaidų apskaičiavimu, atsižvelgiant į tai, kad patentų paketai retai ginčijami daugiau nei trijose valstybėse narėse.

Kita vertus, apskaičiuotos visos ginčų nagrinėjimo viename Europos patentų teisme išlaidos skirtųsi 97 000–415 000 EUR pirmosios instancijos ir 83 000–220 000 EUR antrosios instancijos teisme²⁴. Atsižvelgiant į tai, kurios trys iš keturių valstybių narių turimos omenyje,

20 Gambardella *et al.*, Patentų studija „What are patents actually worth? – the value of patents for today's economy and society“, žr. http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/studies/final_report_lot2_en.pdf (žr. techninio pranešimo 71 ps.).

21 EPT dokumentas WPL/11/05 1 red., 2006 2 16, I priedas; http://www.european-patent-office.org/epo/epla/pdf/impact_assessment_2006_02_v1.pdf.

22 *Patent Litigation Insurance – A Study for the European Commission on the feasibility of possible insurance schemes against patent litigation risks*, 2006 m. birželio mėn. *CJA Consultants Ltd*, patarėjų Europos klausimais (Britanija ir Briuselis), galutinio pranešimo priedėliai, 3 priedėlis *Cost of Litigation per Patent in Force in 2004 by Country*, pp. 47 *et seq.*, http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/studies/pli_appendices_en.pdf.

23 Taigi patentų ginčų nagrinėjimo išlaidos JK yra žymiai didesnės nei Vokietijoje, Prancūzijoje, Nyderlanduose ir kitose valstybėse narėse. Neskaitant didelių advokatų ir patentinių patikėtinių mokesčių, pasak pirmiau minėtų studijų autorių, didelės išlaidų sumos JK yra susijusios su bendrosios teisės sistemos ypatumais. Be to, didelės tarptautinės bendrovės turi tam tikrą tendenciją svarbias bylas nagrinėti JK, o MVĮ Europos patentų ginčams nagrinėti yra linkusios rinkti kitas tris valstybes.

24 Žr. 16 išnašoje minėto dokumento 2 priedą.

nustatyta, kad vidutinės bylos, kurią nagrinėtų bendras teismas, išlaidos būtų 10–45 % mažesnės nei šiuo metu paraleliai nagrinėjamo ginčo išlaidos pirmosios instancijos ir 11–43 % – antrosios instancijos teisme²⁵. Sutaupyta gali būti net dar daugiau lėšų didelėse patentų bylose, nes jos daugiausia yra nagrinėjamos JK teismuose, kur ginčų nagrinėjimo išlaidos yra didžiausios Europoje.

Taigi sukūrus ekonomišką bendrą patentų teismų sistemą, turėtų būti sutaupoma nemažai lėšų.

2.2.3. Tolesni veiksmai

Konsultacijos metu stiprios paramos sulaukė ekonomišką Bendrijos patentą, įskaitant pagrįstą ginčų nagrinėjimo tvarką, kartu tobulinant esamą ginčų nagrinėjimo sistemą Europoje. 2006 m. spalio mėn. Europos Parlamentas parėmė šį nusistatymą ir paragino Komisiją ištirti visus įmanomus būdus patentų išdavimo ir ginčų nagrinėjimo sistemoms ES patobulinti²⁶. Tam reikia jungtinių valstybių narių ir Bendrijos institucijų pastangų.

Po naujausių diskusijų su valstybėmis narėmis paaiškėjo, kad nuomonės, kokie tolesni veiksmai būtų geriausi, skiriasi. Šiuo metu diskutuojama dėl dviejų galimybių (žr. toliau A ir B punktus). Nė viena iš jų realiai negalėtų būti įgyvendinta, nes diskutuojant apie jas valstybių narių pozicijos visiškai išsiskyrė.

Vis dėlto dėl poreikio tobulinti esamą ginčų nagrinėjimo tvarką neabejojama. Taip pat tikriausiai pavyks pasiekti sutarimą Tarybos debatuose ir konsultacijoje dėl keleto principų, susijusių su būsima visos ES patentų teismų sistema (toliau – jurisdikcinė sistema). Jurisdikcinė sistema turėtų būti veiksminga ir ekonomiška bei padėti užtikrinti didžiausią teisinį apibrėžtumą nagrinėjant ginčus dėl patentų galiojimo ir pažeidimo. Ji taip pat turėtų būti pakankamai arti sistemos naudotojų. Nuo jos tarptautinio pobūdžio turėtų priklausyti jos sudėtis ir bendrasis darbo reglamentas.

Todėl pirmiausia reikėtų pasiekti valstybių narių sutarimą dėl šių bendrųjų tikslų ir požymių (žr. toliau C punktą). Komisija pripažįsta, kad dėl visų trijų galimybių kyla specifinių teisinių problemų, kurias reikėtų tinkamai išspręsti. Be to, galutinė struktūra ir bet kokio kompromiso elementai turi visiškai atitikti ES teisę.

A. EPLA

Europos susitarimo dėl patentų ginčų nagrinėjimo (angl. *European Patent Litigation Agreement*, EPLA) projekto tikslas – nustatyti vienodą Europos patentų jurisdikciją. Nuo 1999 m. Europos patentų organizacijos susitariančiųjų valstybių darbo grupė dirba ties EPLA projektu, kuriame siūloma sukurti naują tarptautinę organizaciją – Europos patentų teismų sistemą²⁷.

Ketinama sukurti vienodą sistemą Europos patentų ginčams nagrinėti EPK susitariančiosioms šalims, norinčioms prie šios sistemos prisijungti. Europos patentų teismų sistemą sudarytų pirmosios instancijos teismas, apeliacinis teismas ir kanceliarija. Pirmosios instancijos teismas apimtų centrinę kolegiją, įsteigtą Europos patentų teismo buveinėje. Tačiau pirmosios

25 Smulkesnę informaciją žr. pirmiau 16 išnašoje minėtame EPT dokumente.

26 Rezoliucija P6_TA(2006)0416, Būsimieji veiksmai patentų srityje [http://www.europarl.europa.eu/registre/seance_pleniere/textes_adoptes/definitif/2006/10-12/0416/P6_TA\(2006\)0416_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/registre/seance_pleniere/textes_adoptes/definitif/2006/10-12/0416/P6_TA(2006)0416_EN.pdf).

27 Daugiau informacijos apie EPLA procesą žr. <http://www.european-patent-office.org/epo/epla/index.htm>.

instancijos teismo regioninės kolegijos būtų įsteigtos susitariančiose valstybėse. EPLA susitariančiosios valstybės galėtų pateikti prašymą įsteigti regioninę kolegiją ir taip užtikrinti vietoje esančią Europos patentų teismo pirmąją instanciją (vienoje šalyje būtų ne daugiau kaip trys pirmosios instancijos teismai), kurią daugiausia finansuotų susijusios susitariančiosios valstybės. Pirmosios instancijos teismo sprendimai būtų apskundžiami apeliaciniam teismui. Europos patentų teismo kanceliarija atsakytų už darbo regioninėms kolegijoms priskirtose bylose paskirstymo koordinavimą.

Europos patentų teismas turėtų jurisdikciją nagrinėti ieškinius dėl Europos patentų pažeidimo, ieškinius ir priešieškinius dėl jų panaikinimo. Jame dirbtų teisėjai, turintys tiek teisinę, tiek techninę kvalifikaciją. Iš esmės Europos patentų teismas turėtų lygiaverčius įgaliojimus kaip ir nacionaliniai patentų teisėjai, priklausantys nacionalinei jurisdikcijai. Teismo kalbos būtų EPT kalbos (anglų, prancūzų ir vokiečių).

Kai kurios valstybės narės EPLA procesą laiko viena iš priemonių siekiant greitos pažangos. Šios šalys remia aktyvų Bendrijos dalyvavimą EPLA procese. Bendrijai reikėtų jame dalyvauti, nes EPLA, tarptautinėje sutartyje, kurią pasirašytų EPK narės ES nepriklausančios šalys, nagrinėjami klausimai, kurie jau reglamentuojami EB teisės aktuose (*aquis communautaire*)²⁸. Todėl EPLA procesą remiančios valstybės narės norėtų, kad Komisija paprašytų derybų nurodymų, o Taryba pateiktų šiuos nurodymus, kad Bendrija galėtų pradėti derėtis dėl EPLA.

Keletas valstybių narių laikosi nuomonės, kad sukurti naują jurisdikcinę sistemą šalia Bendrijos jurisdikcinės sistemos būtų sudėtinga ir kiltų nesuderinamumo rizika. Sukūrus Bendrijos patentą dubliuotųsi visos ES patentų teismai.

B. Europos ir Bendrijos patentų Bendrijos jurisdikcinė sistema

Kai kurios valstybės narės mano, kad, užuot steigus vien Europos patentų EPLA teismą, būtų verčiau įsteigti vienodą teismų, kurie galėtų nagrinėti tiek Europos, tiek būsimų Bendrijos patentų ginčus, struktūrą. Jos pasisako už specialios Bendrijos jurisdikcinės sistemos Europos ir Bendrijos patentų ginčams nagrinėti sukūrimą EB sutartyje nustatyta jurisdikcine tvarka.

Pasak šio pasiūlymo šalininkų, Bendrijai reikėtų pasirašyti tarptautinį susitarimą tam, kad Bendrijos teismai įgytų kompetenciją Europos patentų klausimais. Nustačius šią jurisdikciją turėtų susidaryti galimybės užtikrinti, kad būtų laikomasi Bendrijos teisinės tvarkos principų nagrinėjant ginčus, susijusius su Europos ir Bendrijos, kai pastarieji bus sukurti, patentų galiojimu ir pažeidimu.

Be to, remiantis EB sutarties 225a straipsniu būtų sudaryta speciali teisėjų kolegija patentų ginčams nagrinėti. Tai būtų pirmosios instancijos teismai su atitinkamos specializacijos teisėjais valstybėse narėse su teise paduoti apeliacinį skundą Pirmosios instancijos teismui. Darbo reglamentas turi būti vienodas, o Bendrijos teisėjai turėtų taikyti ne tik Bendrijos teisę, bet ir susijusias Europos patentų konvencijos nuostatas.

Keletas valstybių narių, kurias remia kai kurios suinteresuotosios šalys, laikosi nuomonės, kad Bendrijoje įsteigtas visos ES patentų teismas negalėtų praktiškai veikti. Baiminamasi, kad

28 Pvz., 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo, 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (Bruselis I), OL L 12, 2001 1 16, p. 1.

procedūros taptų neveiksmingos ir neadekvačios, be to, abejojama, ar būtų įmanoma paskirti teisėjus, išmanančius techninę sritį, bet neturinčius visos teisinės kvalifikacijos.

C. Komisijos siūlomas kompromisas

Komisijos nuomone, pagrindinis A ir B galimybių skirtumas – tai, kad EPLA galimybė vystoma už Bendrijos ribų ir kad dabartiniame EPLA projekte aptariama vien Europos patentų ginčų nagrinėjimas. Tai reikštų, kad reikėtų atskiros būsimų Bendrijos patentų jurisdikcinės sistemos.

Komisija mano, kad sutarimas galėtų būti pasiektas remiantis integracijos metodu, pagal kurį derėtų tiek EPLA, tiek Bendrijos jurisdikcijos požymiai, kaip Komisija ir siūlė iš pradžių. Neturėtų nukentėti Komisijos patento kūrimas, taip pat Europoje neturėtų dubliuotis dvi konkuruojančios patentų ginčų nagrinėjimo jurisdikcinės sistemos. Todėl siekiant pažangos galėtų būti apsvaistyta įsteigti vieną bendrą teismų sistemą, kurios idėja kilo iš principų, kuriais remiantis tikėtina pasiekti sutarimą, ir kuri padėtų išsklaidyti valstybių narių ir suinteresuotųjų šalių susirūpinimą.

To būtų pasiekta sukuriant bendrą specializuotą patentų teismų, turinčių kompetenciją nagrinėti Europos ir būsimų Bendrijos patentų ginčus, sistemą. Ši teismų sistema galėtų būti tvirtai pagrįsta EPLA modeliu, visų pirma kiek tai susiję su patentų ginčų nagrinėjimo specifika, bet galėtų būti darniai integruota į Bendrijos jurisdikcinę sistemą.

Patentų jurisdikcinė sistema turėtų būti užtikrinamas pakankamas artumas šalims ir susijusių bylos aplinkybių išmanymas. Ją turėtų sudaryti ribotas pirmosios instancijos kolegijų skaičius ir visiškai centralizuotas apeliacinis teismas, kuriame būtų užtikrinamas vienodas teisės interpretavimas. Šios kolegijos, kurios naudotųsi esamomis nacionalinėmis struktūromis, turėtų sudaryti neatsiejamą vienos jurisdikcinės sistemos dalį. Turint omenyje šią vieną, bet vis tiek tarptautinę ginčų nagrinėjimo sistemą, būtų priskyrimą tvarkytų teismų sistemos kanceliarija, remdamasi aiškiai apibrėžtomis ir skaidriomis taisyklėmis. Šių taisyklių pagrindas galėtų būti reglamentas „Briuselis I“ ir kiti galiojantys *acquis communautaire* teisės aktai.

Jurisdikcinės sistemos kompetencija būtų nagrinėti ieškinius dėl pažeidimo ir galiojimo, taip pat susijusias pretenzijas, pvz., dėl žalos atlyginimo, ir specialias bylas pagal suinteresuotųjų šalių poreikius.

Apeliacinis teismas ir pirmosios instancijos kolegijos turėtų laikytis bendrojo darbo reglamento, pagrįsto valstybių narių gerąja patirtimi. Tai būtų daroma pasitelkiant ES specializuotų patentų teismų žinias ir patirtį, pvz., dėl įrodymų rinkimo, žodinio ir rašytinio proceso, teismo įpareigojimo nepažeisti ieškovo teisių ir bylų administravimo. Taigi dabar vykstantis darbas su EPLA projektu teikia naudos.

Patentų jurisdikcinę sistemą turėtų sudaryti tiek teisinę, tiek techninę kvalifikaciją turintys teisėjai, kurie turėtų visišką teisminę nepriklausomybę ir negalėtų būti saistomi jokių išorinių nurodymų.

Galiausiai patentų jurisdikcinė sistema turi pripažinti Europos Teisingumo Teismą kaip galutinę instanciją ES teisės klausimais, įskaitant klausimus, susijusius su *acquis communautaire* ir būsimų Bendrijos patentų galiojimu.

Komisijos nuomone, jei yra atitinkama politinė valia, dabartiniai valstybių narių nuomonių skirtumai galėtų būti pašalinti bei nustatyta tinkama vienodos ir integruotos visos ES patentų jurisdikcinės sistemos struktūra.

3. PAGALBINĖS PRIEMONĖS PATENTŲ SISTEMAI TOBULINTI

Aukštos kokybės teisės aktai yra būtina, bet nepakankama gero patentų sistemos veikimo sąlyga. Kartu su kokybės svarba, akcentuota per 2006 m. konsultaciją patentų klausimais, reikia pagerinti bendrovių teisių strateginį naudojimą ir gynimą. Be to, per konsultaciją iškelta keletas problemų, dėl kurių, be įstatyminių iniciatyvų, reikia imtis neįstatyminių darnių veiksmų arba juos stiprinti siekiant pasistūmėti įgyvendinant Lisabonos strategiją.

Dažnai daugelis bendrovių vis dar ne iki galo pasinaudoja esamomis galimybėmis jų intelektinei nuosavybei apsaugoti – tai gali trukdyti tolesniam vystymuisi pereinant prie žiniomis pagrįstos ekonomikos. MVĮ ir universitetai dažnai nežino, kaip geriausiai pasinaudoti patentų teisėmis savo išradimams apsaugoti ir juos išnaudoti. Todėl priemonės pasinaudojimui intelektinės nuosavybės teisėmis, įskaitant patentus, remti kartu su prieinamos kainos ir veiksmingu teisių gynimu yra esminis veiksnys. Tik tuomet intelektinės nuosavybės teisių sistema galės būti suteikiamas apsaugos lygis, reikiamas investicijoms į naujoves optimizuoti. Keletas toliau apibūdinamų pagalbinių priemonių konkrečiau išdėstytos neseniai paskelbtame Komisijos komunikate dėl naujovių strategijos²⁹, jos taip pat bus paminėtos būsime komunikate dėl intelektinės nuosavybės teisių strategijos.

3.1. PATENTŲ SISTEMOS KOKYBĖ, KAINA IR VEIKSMINGUMAS

Kadangi, palyginti su kitais pasaulio regionais, Europos patentų kokybė apskritai laikoma aukšta, 2006 m. konsultacijos dalyviai pabrėžė griežtos ekspertizės, jau žinomos technikos paieškos ir griežto patentabilumo kriterijų taikymo svarbą. Vis dėlto išreikštas susirūpinimas, kad laipsniškai kylant patentų paklausai galėtų būti išduodama daugiau prastos kokybės patentų. Tai yra viena iš priežasčių, dėl kurios Europoje galėtų atsirasti patentų „tankumyno“ (angl. *patent thickets*)³⁰ ir patentų „trolių“ (angl. *patent trolls*)³¹ reiškiniai. Aukštos kokybės patentų tvarka ES – esminė priemonė užkirsti kelią šiems naujovių diegimo trukdžiams ir išvengti destruktivaus elgesio Europoje.

Sprendžiant kokybės klausimą, pastangos ir toliau turi būti dedamos išspręsti ir kainos, ir patento išdavimo laiko problemas. Atotrūkį pagal kainą nuo Japonijos ir JAV būtina žymiai sumažinti, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms. Kiek tai susiję su laiku, turėtų būti siekiama, kad vidutinis laikotarpis, per kurį Europos patentas būtų išduodamas ar atsisakoma jį išduoti, sumažėtų iki trejų metų, kaip EPK valstybės susitarė 1999 m. Paryžiaus tarpvyriausybiniame konferencijoje³². Laiku pateikti ekspertų patikrintas teises yra ypač svarbu

29 Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žinių taikymas praktikoje. Įvairialypė ES naujovių strategija“, COM(2006) 502.

30 Patentų „tankumynas“ rodo galimą problemą, kai dėl didelio patentų, reikalingų produktui pagaminti, skaičiaus naujovių diegimas tame sektoriuje lėtėja, nes baiminamasi ginčų dėl sustabdymo ir patentų pažeidimo.

31 Tai yra naujas būdas gauti pelno iš patento. Patentų „trolių“ – patentų savininkai (dažnai investuotojai, pigiai nuperkantys patentus iš bankrutuojančių bendrovių), kurie šias teises panaudoja grasindami bendrovėms ieškiniais dėl pažeidimo ir laikiniais teismo uždraudimais taip priversdami jas sudaryti finansinius susitarimus tam, kad jos išvengtų brangaus ginčų nagrinėjimo. Tokie grasinimai gali turėti įtakos visam pramonės sektoriui.

32 Europos patentų organizacijos susitariančiųjų valstybių tarpvyriausybės konferencijos pranešimas dėl patentų sistemos reformos Europoje, Paryžius, 1999 m. birželio 24 ir 25 d., EPT OL 545, 1999 m., žr. http://www.european-patent-office.org/epo/pubs/oj_index_e.htm.

turint omenyje, kad patentų paklausa ir toliau didėja. Pvz., EPT pranešė, kad pateiktų patentų paraiškų 2004–2005 m. padaugėjo 7,2 % iki beveik 193 000³³, o rekordinis 145 000 paraiškų skaičius gautas 2006 m. pagal Patentinės kooperacijos sutartį, t. y. 6,4 % daugiau nei gauta per praėjusius metus³⁴. Jei paraiškų per ateinančius metus daugės panašiai, per maždaug 10 metų bendras paraiškų skaičius padvigubės.

Patentų paklausai augant, kartu didėjant ekspertizę atliekančių ekspertų naštai ir technologijų pažangai, svarbu, kad patentų tarnybos Europoje bendradarbiautų, pvz., abiems pusėms panaudojant ekspertizės rezultatus, ir kad jos siektų išlaikyti aukštą išduodamų patentų kokybę. Todėl Komisija džiaugiasi naujomis kokybės kėlimo iniciatyvomis, pvz., Europos kokybės valdymo sistemos standartu, kurį parengė EPO administracinės tarybos įsteigta darbo grupė. Tai yra viena iš idealių priemonių patento teisių kokybei išlaikyti ir probleminėms sritims šalinti.

3.2. SPECIALI PARAMA MVĮ

Yra požymių, kad MVĮ nepatentuoja ar nenaudoja kitų intelektinės nuosavybės teisių, nes joms trūksta geros kokybės konsultacijų³⁵ arba dėl patentavimo brangumo. Nepaprastai svarbu, kad MVĮ galėtų turėti pakankamai žinių pagrįstiems sprendimams priimti, nesvarbu, ar jos rinktųsi patentavimą ar kitas intelektinės nuosavybės teisių apsaugos formas.

Todėl europinė patentų strategija turi apimti informavimo veiklą, kuria būtų akcentuojami patentų sistemos privalumai ir nauda, visų pirma MVĮ. Kaip nurodyta Komunikate dėl mokslinių tyrimų ir inovacijų³⁶, Komisija skatins intelektinės nuosavybės teisių naudojimą, kartu su suinteresuotosiomis šalimis nustatydama, kokių veiksmų vertėtų imtis MVĮ remti. Esmė – geriau pasinaudoti esamomis paramos tarnybomis, bet kartu sukurti ir naujas, kurios būtų labiau pritaikytos faktinėms MVĮ reikmėms. Komisija neseniai pradėjo projektą pagal PRO INNO Europos iniciatyvą, siekdama tarp MVĮ skleisti žinias pirmiausia patentavimo klausimais. Komisija taip pat skelbia kvietimą teikti paraiškas pagal Bendrąją konkurencingumo ir inovacijų programą trejų metų „INT. Informavimo ir įgyvendinimo projektui“ įgyvendinti siekiant žymiai padidinti MVĮ informuotumą ir žinias intelektinės nuosavybės teisių klausimais, gerinti teisių registravimą ir gynimą bei kovoti su klastojimu. Didžiausia pažanga kainos klausimu bus pasiekta, žinoma, priėmus Bendrijos patentą³⁷.

3.3. ŽINIŲ PERDAVIMAS

Apskritai manoma, kad Europa atsilieka ir turėtų padaryti pažangą žinių perdavimo srityje. Visų pirma reikia pagerinti tarptautinį technologijų perdavimą tarp įmonių skirtingose Europos šalyse ir žinių perdavimą³⁸ tarp ES viešosios mokslinių tyrimų bazės³⁹ (pvz., universitetų) ir pramonės.

33 2005 m. EPT metinis pranešimas, žr. <http://annual-report.european-patent-office.org/2005/review/index.en.php>.

34 Pasaulio intelektinės nuosavybės organizacijos (angl. WIPO) tinklalapis http://www.wipo.int/edocs/prdocs/en/2007/wipo_pr_2007_476.html.

35 Išsamiausi MVĮ intelektinės nuosavybės teisių naudojimo duomenys gauti per Bendrijos apklausą naujovių klausimais. Iš 4-osios 2002–2004 m. apklausos matyti, kad MVĮ nuolat praneša mažiau naudojančios oficialius intelektinės nuosavybės ir neoficialius asignavimo metodus nei didelės įmonės.

36 Įgyvendinant Bendrijos Lisabonos programą. Daugiau mokslinių tyrimų ir inovacijų. Investavimas ekonomikos augimui ir užimtumui skatinti. Bendras požiūris, COM(2005) 488, galutinis.

37 Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad JAV, Japonija ir Korėja priėmė teisės aktus, kuriais per pusę, palyginti su didelėmis įmonėmis, sumažinamos MVĮ patentavimo išlaidos.

38 Pagal sutartį, bendrai ar bendradarbiaujant vykdomi moksliniai tyrimai, licencijavimas, išteklių sutelkimas, leidinių leidimas ir profesionalių mokslo darbuotojų mainai tarp viešojo ir privataus sektorių.

Komisija pateikia komunikatą ir prie jo pridedamas (neprivalomas) gerosios patirties gairės dėl žinių perdavimo tarp viešųjų mokslinių tyrimų centrų ir pramonės įmonių visoje Europoje tobulinimo⁴⁰. Šiuo dokumentu bus padedama šalinti esamas administracines kliūtis ir suteiktos gairės, kaip mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatų bei susijusių intelektualinės nuosavybės teisių nuosavybė ir panaudojimas gali būti naudingiausiai suderinami su pagrindiniais viešųjų mokslinių tyrimų organizacijų tikslais. Visų pirma jame bus pasiūlyta didinti viešojo sektoriaus mokslo darbuotojų ir pramonės atstovų sąveiką bei kelti žinių perdavimo tarnybų kokybę Europoje.

3.4. PATENTO TEISIŲ GYNIMAS

Tinkamą teisinę sistemą ir paskatas naudotis patentais reikia papildyti prieinamos kainos ir veiksmingu teisių gynimu. Teisių savininkai dažnai neturi pakankamai teisinių ir finansinių išteklių savo patentų teisėms nuo įtariamų pažeidimų apginti. Be to, pasaulinės ekonomikos aplinkybėmis be galo svarbu, kad Europos įmonės galėtų tinkamai apginti savo teises už ES teritorijos ribų. Kita vertus, visų pirma MVĮ sudėtinga tęsti veiklą, kai jos didelių įmonių neteisingai apkaltinamos patentų pažeidimais ir ieško lengvesnių ir pigesnių būdų apsiginti.

3.4.1. Alternatyvus ginčų sprendimas (AGS)

Tradiciniais būdais nagrinėjant tarpvalstybinius patentų ginčus taikoma daug procedūrų keliuose teismuose ir rizikuojama, kad tos procedūros užsitęs, rezultatai bus prieštaringi, o ginčo nagrinėjimas brangiai kainuos. Visos ES patentų jurisdikcinė sistema, kaip paaiškinta pirmiau, žymiai pagerintų padėtį Europoje visais šiais aspektais.

Šalys, visų pirma MVĮ, nuolat ieško alternatyvių, pigesnių ir veiksmingesnių būdų patentų ir kitų intelektualinės nuosavybės teisių ginčams išspręsti. Todėl nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu dedama pastangų nustatyti alternatyvaus ginčų sprendimo (AGS) sistemoms ir paskatinti, gal net pareikalauti, kad šalys, prieš imdamosi teisminių priemonių, pasinaudotų tarpininkavimu, taikinimu ar arbitražu.

2006 m. konsultacijoje patentų klausimais pateiktuose atsakymuose daugelis suinteresuotųjų šalių, visų pirma MVĮ, iškėlė AGS būdų įtraukimo į Europos būsimą patentų sistemą klausimą. Pasiūlymai buvo įvairūs – nuo pasinaudojimo esamomis sistemomis, kaip antai Pasaulio intelektualinės nuosavybės organizacijos Arbitražo ir tarpininkavimo centras (angl. *World Intellectual Property Organisation Arbitration and Mediation Centre*), iki Bendrijos *sui generis* AGS sistemos sukūrimo.

Nors Komisija jau 2004 m. spalio mėn. pateikė direktyvos dėl tam tikrų tarpininkavimo civilinėse ir komercinėse bylose aspektų pasiūlymą⁴¹, ji toliau tirs AGS sistemų naudingumą ir pridėtinę vertę intelektualinės nuosavybės teisių srityje, visų pirma patentų klausimais. Šiame tyrime dėmesys bus kreipiamas į tai, kiek būtų galima sutaupyti laiko ir lėšų dėl AGS

39 Viešosios mokslinių tyrimų organizacijos atlieka apie trečdalį visos mokslinių tyrimų ir plėtros veiklos Europoje. Iki 2004 m. plėtros 80 % viešųjų mokslinių tyrimų ir plėtros lėšų buvo išleidžiama 1500 mokslinių tyrimų universitetų valstybės narėse (žr. Europos Komisija (2001 m.), „Benchmarking Industry-Science Relations – The Role of Framework conditions, Final Report“, Vienna/Mannheim, ir Mark O. Sellenthin, „Who should own University Research – An exploratory study of the impact of patent rights regimes in Sweden and Germany on the incentives to patent research results“, 2004 m. birželio mėn.

40 Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Visoje Europoje tobulinti žinių perdavimą tarp mokslinių tyrimų institutų ir pramonės įmonių. Už atviras naujoves“, COM(2007)182.

41 COM (2004) 718 galutinis, 2004 10 22.

sukuriamos galimos naudos pritaikius specifinius intelektinės nuosavybės ginčų, įskaitant patentų ginčus, požymius.

3.4.2. Patentų ginčų nagrinėjimo išlaidų draudimas

Viena iš galimų priemonių MVĮ galimybei pradėti ginčų nagrinėjimą ar tinkamai apsaugai nagrinėjant ginčus užtikrinti gali būti patentų ginčų nagrinėjimo išlaidų draudimas. Vis dėlto privataus sektoriaus bandymai suteikti draudimo schemas iki šiol retai buvo sėkmingi.

Komisijos tarnybos 2001 m. užsakė studiją dėl patentų ginčų nagrinėjimo išlaidų draudimo, o 2006 m. birželio mėn. paskelbta papildoma studija. Viešojo konsultacija dėl naujausios studijos baigta 2006 m. gruodžio 31 d.; per ją gauti 28 atsakymai šiuo metu nagrinėjami. Vis dėlto jau dabar galima daryti išvadą, kad bendra suinteresuotųjų šalių reakcija į privalomą sistemą, pasiūlytą papildomoje studijoje, yra skeptiška.

3.4.3. Tarptautiniai aspektai

Intelektinės nuosavybės teisių gynimas ir toliau yra didelė tarptautinė problema. Preliminarūs OECD atliktos didelės studijos rezultatai rodo, kad suklastotų ir piratinių prekių, kuriomis prekiauta tarptautiniu mastu, vertė 2004 m. buvo 140 mlrd. EUR⁴². Nors jau daug nuveikta tarptautiniams standartams sulygtinti su ES dominuojančiais standartais, Komisija ir toliau pagrindinį dėmesį skirs prioritetiniams veiksams teisių savininkams, įskaitant patentų savininkus, apsaugoti už ES ribų.

Vokietija, pirmininkaujanti didžiausių pramoninių pasaulio valstybių G8 grupei, neseniai pasiūlė trijų kelių metodą intelektinės nuosavybės teisių gynimo pažangai pasauliniu mastu padaryti. Šį metodą sudaro 2006 m. liepos 16 d. Sankt Peterburgo pareiškimo dėl kovos su intelektinės nuosavybės teisių klastojimu ir piratavimu⁴³ įgyvendinimo pažanga ir, jei įmanoma, įforminimas 2007 m., į teisių gynimo veiklą įtraukiant G8 šalių verslo bendruomenę, o į konstruktyvų dialogą ateinančiame viršūnių susitikime Heiligendame – naujų ekonomiškai stiprių valstybių O5 grupę (Brazilija, Kinija, Indija, Meksika ir Pietų Afrika).

Be to, vienas iš svarbiausių šiuo metu ES pirmininkaujančios valstybės narės prioritetų – transatlantiniai santykiai. Nauja transatlantinės ekonominės partnerystės iniciatyva, *inter alia*, apima intelektinės nuosavybės teisių apsaugą. Ji būtų pagrįsta esamomis iniciatyvomis, kaip antai ES ir JAV viršūnių susitikimas Vienoje 2006 m. birželio mėn., per kurį ES ir JAV paskelbė kovos su piratavimu ir klastojimu trečiosiose šalyse veiksmų strategiją.

Komisija taip pat mano, kad reikia gerinti įstatyminius ir neįstatyminius dialogus su tarptautiniais Bendrijos partneriais, įskaitant darnias pastangas apsaugoti intelektinę nuosavybę. Intelektinės nuosavybės teisių apsauga bei kova su klastojimu ir piratinių produktų gamyba turi būti sustiprinta tarptautiniu mastu.

42 John Dryden, OECD, Mokslo, technologijų ir pramonės departamento direktoriaus pavaduotojas, *Report to Third Global Congress on Combating Counterfeiting and Piracy*, Ženeva 2007 m. sausio 30 d., pranešime pateikiamas skaičius – 176 mlrd. USD.

43 *Statement on IPR Piracy and Counterfeiting*, žr. <http://en.g8russia.ru/docs/15.html>.

4. IŠVADA

Komisija yra įsitikinusi, kad, Europai siekiant išnaudoti naujovių diegimo potencialą, yra be galo svarbu sustiprinti patentų sistemą. Todėl Komisija pateikė pasiūlymus dėl tolesnių veiksmų įgyvendinant patentų sistemos Europoje reformą ir šiame komunikate siūlo pagalbines priemones. Šio komunikato tikslas – iš naujo pagyvinti europinės patentų sistemos debatus taip, kad valstybės narės būtų paskatintos siekti sutarimo ir tikros pažangos šioje srityje. Bendrijos patentui tapus tikrove ir kartu patobulinus esamą netolygią patentų ginčų nagrinėjimo sistemą, patentų sistema taptų žymiai prieinamesnė ir pigesnė visiems patentų sistemos dalyviams. Analogiškai pagalbinės priemonės dabartinės sistemos kokybei ir veiksmingumui išlaikyti ir, kai būtina, padidinti kartu su specifinėmis MVI galimybių pasinaudoti sistema gerinimo priemonėmis turėtų padėti užtikrinti, kad Europos patentų sistema suvaidins savo vaidmenį spartinant naujovių diegimą ir didinant konkurencingumą Europoje. ES kartu su tarptautiniais partneriais privalo aktyviai dirbti didindama informuotumą intelektinės nuosavybės klausimais bei tinkamiau ir darniau saugant šias teises. Komisija, suteikdama valstybėms narėms pagrindą susitarti dėl konkrečių veiksmų, siekia sudaryti tvirtą patentų reformos kitose srityse, visų pirma kiek tai susiję su Bendrijos patentu ir ginčų nagrinėjimo sistema, pažangos pagrindą.

Komisija bendradarbiaus su Taryba ir Parlamentu, kad pasiektų sutarimą dėl tolesnių veiksmų. Kai tai bus padaryta, Komisija imsis būtinų priemonių sutartai strategijai įgyvendinti ir tinkamiems pasiūlymams pateikti.

I PRIEDAS

Tiesioginių patentinių paraiškų ir išlaikymo išlaidų struktūra 2003 m.

	EPT-3 ¹	EPT-13 ²	JAV PTO	Japonijos PO
Hipotezės	EURO	EURO	USD	JPY
Įmonės tipas	visos	visos	didelės	visos
Vidutinis išradimo apibrėžties punktų skaičius	18	18	23	7
Laikas, per kurį patentas išduodamas (mėnesiais)	44	44	27	31
Nurodytos šalys, kuriose bus teikiama apsauga	3	13	1	1
Vertimų skaičius ³	2	8	0	0
Procedūriniai mokesčiai				
Paraiškos padavimas	160	160	225	16000
Paieška	690	690	375	
Nurodytos valstybės (75 vienoje šalyje, iki 7)	225	525		
Treti metai po paraiškos padavimo	380	380		
Ketvirtį metai po paraiškos padavimo	405	405		
Ekspertizė	1,430	1,430	150	168,600
Išdavimas	715	715	1 300	
Išradimo apibrėžties punktų mokestis ⁴	320	320	54	28,000
Administracinės išlaidos	250	250	300	
Vertimo išlaidos ⁵	3,400	13,600		
Patvirtinimo išlaidos	95	1,700		
Procedūrinės išlaidos IŠ VISO	8,070	20,175	2,404	212,600
	EURO	EURO	EURO	EURO
Procedūrinės išlaidos be vertimo	4,670	6,575	1,856	1,541
Procedūrinės išlaidos su vertimu	8,070	20,175	1,856	1,541
Išorės paslaugų išlaidos⁷				
	12,500	19,500	8,000	4,000
Po išdavimo				

Išlaikymo išlaidos 10 metų (mokesčiai)	2,975	16,597	2,269	2,193
Išlaikymo išlaidos 20 metų (mokesčiai)	22,658	89,508	4,701	11,800
Paraiškos padavimo procesui IŠ VISO⁶	20,570	39,675	9,856	5,541
10 metų IŠ VISO	23,545	56,272	12,125	7,734
20 metų IŠ VISO	43,228	129,183	14,556	17,341

Šaltinis – Van Pottelsberghe and François (žr. 7 išnašą).

1. Trys EPK valstybės narės, kurios dažniausiai nurodomos, yra Vokietija, Jungtinė Karalystė ir Prancūzija.
2. Pagal 2003 m. EPT metinį pranešimą daugiau kaip 60 % patentinių paraiškų nurodomos 13 šalių, kad jose galiotų apsauga: Vokietija, Jungtinė Karalystė, Prancūzija, Italija, Ispanija, Nyderlandai, Švedija, Šveicarija, Belgija, Austrija, Danija, Suomija ir Airija.
3. Tam, kad apsauga galiotų 13 šalių, reiktų vertimo tik į 8 kalbas, nes kai kuriose šalyse priimamos paraiškos anglų kalba arba jų oficialioji kalba yra ta pati kaip ir kitose šalyse (Nyderlandai, Belgija, Šveicarija).
4. Mokestis už vieną išradimo apibrėžties punktą yra 40 EUR, jei į EPT pateikiamą patentinę paraišką įtraukta daugiau kaip 10 punktų išradimo apibrėžtis; 18 USD, jei į JAV PTO pateikiamą patentinę paraišką įtraukta daugiau kaip 20 punktų išradimo apibrėžtis; ir 4000 jenų už išradimo apibrėžties punktus Japonijos PO pateikiamoje patentinėje paraiškoje.
5. Daroma prielaida, kad vertimo į vieną kalbą išlaidos yra 1700 EUR. Šią sumą sudaro vertimo ir patikėtinio tarpininkavimo išlaidos.
6. Šie su EPT susijusių išlaidų įverčiai atitinka tiesiogiai EPT paduodamų patentinių paraiškų (vadinamųjų tiesioginių EP paraiškų) išlaidas. Jos turėtų būti laikomos žemutine vidutinio patento išlaidų riba, nes į jas neįtrauktos išlaidos, susijusios su nacionalinėmis prioritetinėmis paraiškomis (iš EPK valstybės narės arba užsienio) arba PKS paraiškomis.
7. Išorės paslaugų išlaidų JAV, Japonijoje ir Europoje negalima palyginti. Pagal *Roland Berger* (2005 m.) tyrimą, žr. 44 išnašą, galima patikimai įvertinti EPT pateikiamų paraiškų išlaidas (žr. priedėlio A1 lentelę). Daroma prielaida, kad tai kainuotų 8000 EUR vienam patentui ir 1500 EUR vienai šaliai, kurioje galiotų apsauga (EPT). Kadangi Japonijos PO pateikiamos patentinės paraiškos kur kas trumpesnės (7, o ne 18 išradimo apibrėžties punktų), daroma prielaida, kad čia išlaidos būtų perpus mažesnės, t. y. 4000 EUR.

II PRIEDAS

VERTIMO IŠLAIDŲ MODELIAI

Modelis	Vertimo išlaidos	
	Išlaidos vienam patentui ⁴⁴ (EUR)	Procentinė dalis, palyginti su dabartinėmis EP vertimo išlaidomis
Europos patentas (pagal dabartinę sistemą vidutiniam EP gauti)	12448 ⁴⁵	100 %
Europos patentų sistema pagal Londono susitarimą vidutiniam EP gauti ⁴⁶	8800 ⁴⁷ (paraiškos DE arba FR kalba)	71 %
	8800 ⁴⁸ (paraiškos EN kalba)	71 %
Bendrijos patentas (pagal 2003 m. kovo mėn. Bendrąjį politinį požiūrį) ⁴⁹	7140 ⁵⁰	57 %
Bendrijos patentas (pagal Komisijos pasiūlymą išradimo apibrėžties vertimas į kitas dvi EPT kalbas)	680 ⁵¹	5 %

44 Skaičiuojant daroma prielaida, kad vidutinį patentą sudaro 16 puslapių aprašymo ir 4 puslapiai išradimo apibrėžties, kai aprašymo vertimo puslapis kainuoja 76 EUR, o apibrėžties – 85 EUR (remiantis 2003 m. kovo mėn., kai paskelbtas Bendrasis politinis požiūris, duomenimis; EPT studija, kurią 2004 m. rugpjūčio mėn. parengė *Roland Berger Market Research*, yra šiame tinklalapyje http://www.european-patent-office.org/epo/new/cost_analysis_2005_study_en.pdf, žr. 141–150 psl.). Daroma prielaida, kad vidutinio Europos patento apsauga galioja 13 valstybių (valstybės, kurias daugiausia nurodo Europos patentinių paraiškų davėjai): DE (nurodoma 98 % EP), FR (93 %), UK (92 %), IT (76 %), ES (61 %), NL (59 %), SE (57 %), CH (55 %), BE (54 %), AT (53 %), DK (51 %), IE ir FIN (50 %), o NL, SE ir DK pagal Londono susitarimą dažniausiai pasirenkama anglų kalba. EP, kurio apsauga galiotų visose ES valstybėse narėse, reikėtų išversti į 21 kitą kalbą – tai kainuotų 32676 EUR.

45 4 puslapiai išradimo apibrėžties x 85 EUR x 8 kalbos (2 iš trijų EPT kalbų + IT, ES, NL, SV, DK, FIN) + 16 puslapių aprašymo x 76 EUR x 8 kalbos.

46 Kadangi IT, ES, BE, AT ir FIN nepasirašo Londono susitarimo, jose vis dar reikėtų pilno vertimo. Daroma prielaida, kad NL, SE ir DK pagal šį susitarimą dažniausiai būtų pasirenkama anglų kalba.

47 4 puslapiai išradimo apibrėžties x 85 EUR x 8 kalbos + 16 puslapių aprašymo x 76 EUR x 5 kalbos (IT, ES, FIN, EN, FR arba DE).

48 4 puslapiai išradimo apibrėžties x 85 EUR x 8 kalbos + 16 puslapių aprašymo x 76 EUR x 5 kalbos (IT, ES, FIN, FR, DE).

49 Nuo 2007 m. vasario 1 d. Bendrijos patento apsauga apimtų 27 valstybes nares. Išradimo apibrėžtis būtų visomis Bendrijos kalbomis (išskyrus airių kalbą dabartiniu pereinamuoju laikotarpiu). Todėl visų Bendrijos patentų išradimo apibrėžties punktus reikėtų išversti tik į 21 kalbą.

50 4 puslapiai išradimo apibrėžties x 85 EUR x 21 kalba.

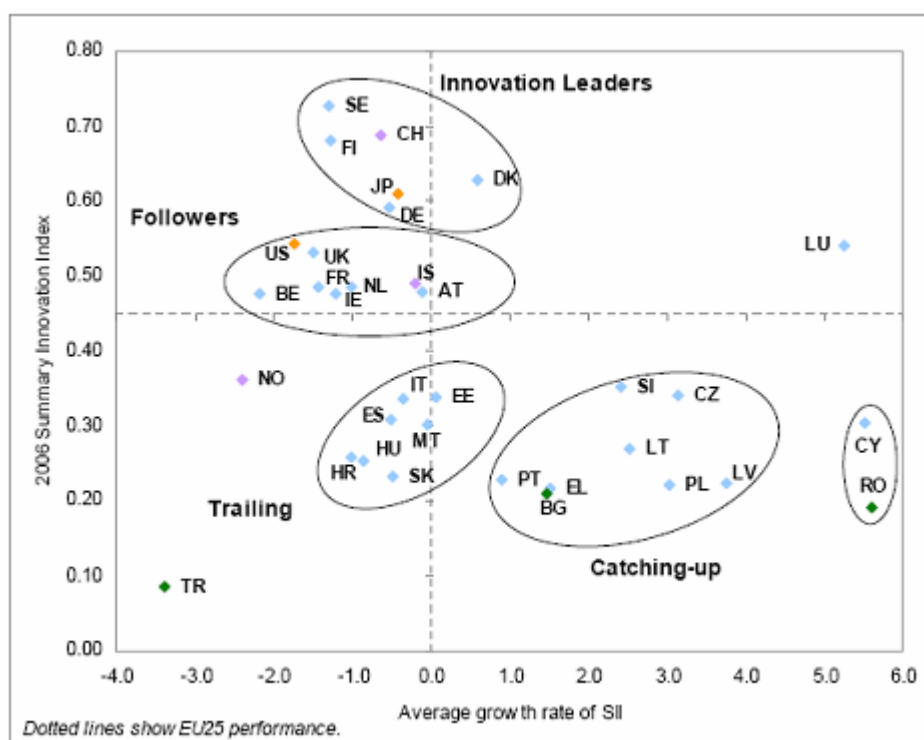
51 4 puslapiai išradimo apibrėžties x 85 EUR x 2 kalbos.

III PRIEDAS. INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TEISĖS IR NAUJOVIŲ DIEGIMAS

Remiantis suvestinio naujovių rodiklio (SNR) rezultatu ir jo didėjimo norma, Europos šalis galima suskirstyti į keturias grupes⁵².

- Šveicarija, Suomija, Švedija, Danija ir Vokietija sudaro „naujovių diegimo lyderių“ grupę.
- Prancūzija, Airija, Jungtinė Karalystė, Nyderlandai, Belgija, Austrija ir Islandija – šalys „vidutiniokės“.
- Jas besivejančios šalys – Slovėnija, Portugalija, Čekija, Lietuva, Latvija, Graikija, Lenkija ir Bulgarija.
- Atsiliekančios šalys – Estija, Ispanija, Italija, Malta, Vengrija, Kroatija ir Slovakija.

Kipras ir Rumunija sudaro atskirą penktą sparčiai augančių ir besivejančių kitas šalių grupę. Jos negalima laikyti tikra grupe, nes Kipras – viena iš mažiausių ES šalių, o Rumunija pradeda nuo labai žemo naujovių diegimo lygio. Nė prie vienos grupės nepavyksta priskirti Liuksemburgo, Norvegijos ir Turkijos.

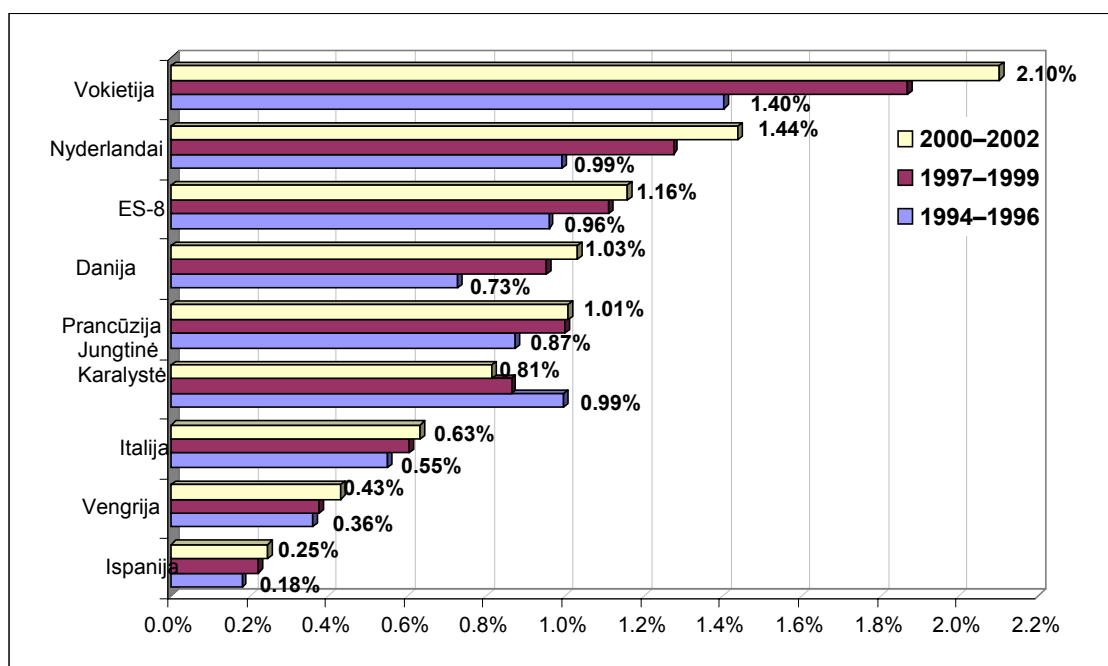
Translation of the text within the figure above:

EN	LT
Innovation Leaders	Naujovių diegimo lyderės
Followers	„Vidutiniokės“
Trailing	Atsiliekančios šalys
Catching-up	Besivejančios šalys
2006 Summary Innovation Index	2006 m. suvestinis naujovių rodiklis
Average growth rate of SII	Vidutinis SNR didėjimas
Dotted lines show EU25 performance.	Punktyrinėmis linijomis pažymėti ES-25 rezultatai.

Dabartiniai SNR rezultatai parodyti vertikaloje ašyje. Santykiniai ES-25 rezultatai pagal SNR didėjimą parodyti horizontalioje ašyje. Taip susidaro keturi ketvirčiai: šalys, kurių rezultatai geresni tiek už vidutinę ES-25 tendenciją, tiek už vidutinį ES-25 SNR, yra gerokai pralenkusios ES-25; šalys, kurių rezultatai prastesni už vidutinį SNR, bet geresni už vidutinę tendenciją, yra jas besivejančios; šalys, kurių rezultatai prastesni už vidutinį SNR ir už vidutinę tendenciją, yra atsiliekančios; ir šalys, kurių rezultatai geresni už vidutinį SNR, bet prastesni už vidutinę tendenciją, pirmąją, bet skirtumas didėja lėčiau.

Siekiant palyginti naujovių diegimo rezultatus su patentine veikla, tolesnėje diagramoje pateikta bendra 1994–2002 m. patentų vertė kai kuriose valstybėse narėse, kaip BVP procentinė dalis⁵³. Apskritai geresni naujovių diegimo rezultatai valstybėje narėje yra susiję su didesne patentų verte toje šalyje.

⁵³ „Study on evaluating the knowledge economy what are patents actually worth? The value of patents for today's economy and society“, CERM Foundation (Italija) pranešimas Europos Komisijos Vidaus rinkos generaliniam direktoratui, žr. http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/index_en.htm#studies.

Translation of the text within the figure above:

EN	LT
Germany	Vokietija
Netherlands	Nyderlandai
EU8	ES-8
Denmark	Danija
France	Prancūzija
United Kingdom	Jungtinė Karalystė
Italy	Italija
Hungary	Vengrija
Spain	Ispanija

IV PRIEDAS

Patentų ginčų nagrinėjimo išlaidos kai kuriose valstybėse narėse

Valstybė narė	Išlaidos pirmosios instancijos teisme (EUR)	Išlaidos antrosios instancijos teisme (EUR)
JUNGTINĖ KARALYSTĖ*	150 000–1 500 000	150 000–1 000 000
PRANCŪZIJA	50 000–200 000	40 000–150 000
NYDERLANDAI	60 000–200 000	40 000–150 000
VOKIETIJA**	50 000	90 000

Prancūzijos, Nyderlandų ir Vokietijos duomenimis atspindima vidutinė byla, kai ginčo suma yra apie 250 000 EUR.

*Vidutinė byla. Ginčo suma didesnė kaip 1 000 000 EUR.

**Išlaidos tiek ieškiniuose dėl galiojimo, tiek dėl pažeidimo. Vokietijoje ieškiniai dėl galiojimo ir pažeidimo yra nagrinėjami atskiruose teismuose.

Šaltinis – EPLA poveikio vertinimas (žr. 16 išnašą 10 psl. *et seq.*).